

Halkların Köprüsü Derneği'nden Üstün Reinhard ile Röportaj

13.08.2021 • Göçmen Sorunu, Güncel Müdahaleler • Yeni Komünizm

Editörün Notu: Türkiye'de hızla artan mülteci ve yabancı düşman? saldır?lara ilişkin Halklar?n Köprüsü Derneği'nden **Üstün Reinhard** ile kısa bir röportaj gerçekleştirdik. Okurlarımız?n dikkatine sunuyoruz

YK: Öncelikle bazı kavramları netleştirebilirseniz çok iyi olur diye düşünüyoruz. İnternet ve sosyal medya da dahil olmak üzere müthiş bir bilgi kirliliği ve kavram kargaşası var; mülteci ve göçmen arasındaki fark nedir?

ÜR: Mülteci, bir tehdit karşısında yerini terketmek zorunda kalıp başka bir ülkede yaşama tutunmaya çalışan kişidir. Göçmen ise, herhangi bir sebepten, doğduğu ülkeden farklı bir ülkede yaşamak isteyendir.

YK: İnsanlar neden göç eder ve sığınma hakkı talep ederler? Dünya'ya baktığımızda bize bunun nedenlerinden bahsedebilir misiniz?

ÜR: Göç ve sığınma talebi farklı şeyler. İnsanlar ekonomik imkanların daha elverişli olacağına inanarak göç edebilirler. Ama sığınma talebi, hayatının tehlikede olduğuna inanan insanın korunma arayışıdır.

YK: Ciddi anlamda bir yabancı düşmanlığı medya aracılığıyla da tetikleniyor. Örneğin yüzbinlerce tirajı olan Sözcü gazetesi dahi zamanında "Suriyelilerin telefon faturasını devlet ödeyecek" demişti. Basılı yayında çıkan bu haberler realiteyi ne kadar yansıtıyor? Bu yabancı düşmanlığının ve mülteci karşıtlığının arttırılmasında medya nasıl bir rol oynuyor?

ÜR: Türkiye'de yabancı düşmanlığı, zaten bu ülkede hep var olan "kendinden farklı olana" karşı duyulan olumsuz hislerin, ekonomik, toplumsal ve kişisel doyumsuzluklar, kaygılar ve bir de

Covid baskısıyla artmasıyla tehlikeli oluyor. Siyasetçiler, medya sözcüleri ve sokak dedikoducuları da bu düşmanlığı köpürttükçe korkutucu bir eşiğe geliyoruz.

YK: Özellikle farklı kanallarda Türkiye’de gerçekleştirilen seçimlerde Suriyelilerin oy kullandığı şeklinde bir algı da yaratıldı, bu realiteyi yansıtmakta mıdır?

ÜR: Türkiye’deki seçimlerde Suriyelilerin oy kullandığı tamamıyla uydurma.

YK: Yine peşi sıra çeşitli Ortadoğu ülkelerinin vatandaşlarının, örneğin Katarlıların Türkiye’de sınavsız üniversitede tıp öğrenimi görecekler gibi safsatalar ortaya atılmıştı; bunun yanlış olduğu ortaya çıkmış olsa da Suriye’den gelen mülteciler için bu hala sık olarak dile getiriliyor. Bunlar doğru mu? Eğer doğru değilse insanlara imtiyazlarını yabancı bir “öteki” üzerinden kaybedecekleri mesajı verilerek provokasyon mu çıkartılmaya çalışılıyor?

ÜR: Katarlılarla yapılan anlaşmalar konusunda bilgi sahibi değilim.

YK: Kullanılan bu dili nefret söylemi olarak görebilir miyiz?

ÜR :Ekonomik baskılar ve toplumdaki mutsuzluk arttıkça, bir günah keçisi arayışı yaygınlaşıyor. Sözcü ve muhalif geçinen kesimlerin mültecilerin bir takım imtiyazlar elde ettiğini iddia eden söylemleri kolayca bir nefret söylemine dönüşüyor. Yalan yanlış iddialar ve komplo teorileri sosyal medyada yayılıyor. Suriyelilerin telefon faturasını devlet ödeyecek gibi bir palavra geniş bir kesimin kafasında yerleşiyor.

YK: Sosyal medyada bazı görüntüler kullanılarak üzerine “Bakın gelenler hep erkek, bunlar cihatçı, hani kadın ve çocuklar” gibi yabancı düşmanı mesajlar yazılıyor. Bunlar gerçekliği yansıtıyor mu? Türkiye’deki kadın ve çocuk mültecilerin oranı nedir?

ÜR: Türkiye’ye son haftalarda Afganistan’dan gelen mültecilerin çoğunun genç erkekler olduğu anlaşılıyor. Bunun nedenlerini anlamak zor değil. ABD ile Taliban’a karşı işbirliği yapanlar genç erkeklerdi. Şimdi, Taliban ülkenin bir çok yerini ele geçirdikçe hayati tehlikede olanlar da onlar. Çok zor bir yolculuğu göze alabilecek olanlar da erkekler... Ailesi olanlar belki vardıkları yerde

tutunabilirlerse onları da getirebileceklerini düşünüyorlar. Dr. Sibel Karadag Medyascope'ta bir söyleşide, Afghan erkeklerin müthiş ağır çalışabilme yeteneklerinin olduğunu anlatıyordu. Ne yazık ki ucuz iş gücü olarak isdihtam edilebilecek olanlar da onlar.

YK: Bununla birlikte göçmen ve mülteci karşıtlarının genelde kullandıkları şoven bahane “ülkelerinin güvenliği” oluyor. Mültecilerin ve göçmenlerin suç oranlarının daha yüksek olduğunu kanıtlayan karşılaştırmalı uluslararası çalışmalar mevcut mu? Türkiye’de böyle bir şeyden bahsedilebilir mi?

ÜR: Suç oranları konusunda bir şey söyleyemeyeceğim. Halkların Köprüsü’nün bu alanda bir çalışması yok.

YK: Genelde sosyal medyada halka çizilen imaj mültecilerin “devletten maaş aldıkları” ve “rahat içerisinde oldukları” yönünde. Bu realiteyi yansıtmakta mıdır? Mülteciler Türkiye’de ağırlıklı olarak hangi koşullar içerisinde yaşamaktadırlar?

ÜR: Mültecilerin devletten maaş aldıkları, rahat yaşadıkları gibi şeyler yalan. Çok zor şartlarda, yoksullukla mücadele içinde yaşıyorlar.

YK: Mültecilerin yaşama koşulları denildiğinde akla birde “kamplar” geliyor. Bu kampların durumları nasıldır? Bu kamplarda kalabilen mülteciler temel haklardan faydalanabiliyorlar mı? Eğitim ve sağlık hizmetlerine erişimleri var mı? İnsani koşullardan söz edebilir miyiz?

ÜR: Kamplar konusunda da bir şey söyleyemeyeceğim. Yakından tanımıyorum.

YK: İnsanların empati yapabilmesi için bu süreci de bilmeleri gerekiyor. Mülteci olmak nasıl bir süreçten geçmek anlamına geliyor? Bunun psikolojik ve fiziksel olarak yaratabileceği zorluklar nelerdir?

ÜK: Mülteci olmak demek, belirsizliklerle, güvensizliklerle, istenmediğin, sevilmediğin bir yerde yaşama tutunmaya çalışmak demek. Mülteciler genellikle toplumun en incinebilir, en kırılğan tabakasını oluşturur. Acı içinde, zorluklarla mücadele eden insanlardan bahsediyoruz.

YK: Sayın Üstün Reinhard, bize vakit ayırdığınız ve sorularımıza cevap verdiğiniz için çok teşekkürler...